

Судантări Fynebre. Судинте Де Інотăтăурă Ла Інрорареа Омьлăи

Sfantul Antim Ivireanu

DIN SERIA CUVINTE DE INVATATURA ALE SFINTILOR PARINTI VA PREZENTAM:

**Cuvantari Funebre. Cuvinte de Invatatura la Ingroparea Omului
de Sfantul Antim Ivireanu**

Drepturile de autor a acestui material li se cuvin Sfintilor Parinti si nici macar dansilor ci a lui Dumnezeu , fiind insuflati in scrierile lor de Sfantul Duh.
De aceea puteti sa distribuiti si copiatii acest material la liber, fara a pretinde bani in schimb sau a face profit de pe urma lui.
Nimeni nu ar trebui sa pretinda sa aibe vreun drept de autor pe Invataturile de Credinta Ortodoxa.
Facem apel pe aceasta cale, de a raspandi prin orice mijloace cuvantul de invatatura a lui Dumnezeu lasat noua prin scrierile Sfintilor Parinti.

*Ori de mancati, ori de beti, ori altceva de faceti, toate spre slava lui Dumnezeu sa le faceti
(I Corinteni 10,31).
Orice ati face, lucrati din toata inima, ca pentru Domnul si nu ca pentru oameni, bine stiind ca de la
Domnul veti primi rasplata mostenirii; caci Domnului Hristos slujiti.
(Coloseni 3,23-24)*

I.

CUVANT DE INVATATURA LA PROGRESANIA¹ OMULUI PRESTAVIT²

SUFERINTELE LUI IOV.

ult patimasul acela si ingaduitoriul Iov, piatra rabdarii dupa luptele cele mari ce i-au facut vicleanul diavol, si l-au golit ca intr-o clipa de ceas de toate averile lui si l-au lipsit de toata cinstea, de toata bogatia, de toata slava si de toate sotiile lui, si au ramas numai cu muirea, fara de casa lui, sezand intr-un gunoiu cu multa ticolasie, plin de bube si de viermi; iar inca si la acestea toate, pentru ca sa rusineze pre vicleanul diavol si sa-l biruiasca cu barbatia sufletului si cu rabdarea, precum zice mai pe larg istoria lui, n-au dat nebunie lui Dumnezeu, nici au gresit buzele lui, macar ca cu acestea toate, socotind si el desartaciunea si ticalosia acestei vietii si multe invartejiri si prefaceri ale lucrurilor omenesti, plangea si se tanguia, si suspinand zicea: pre moartea am chemat-o sa-mi fie tata, adica ca si cum ar zice: moartea este tatal carele ma naste.

Oare ce poate fi aceasta, iubirii mei, ce zice dreptul acesta Iov. nu este lucru impotriva? Nu este lucru neunit? Moartea taie si strica ca o secer; iar tatal naste. Dar cum nasteterea si stricaciunea sa sa uneasca, fiind amandoua impotriva? Poate ca de ispitele cele multe ce i s'au intamplat, si de pa gubele cele multe ce l-au ajuns, isi va fi pierdut mintea, de zice ca moartea ii este tatal; sau de multele dureri, poate ca nu va fi stiind ce graeste? Ba, iubirii mei, ba nu si-au pierdut mintea si stie ce graeste, ci numai socotind cum ca cu alta nu sa poate mantui omul, nici sa poate odihni de patimile si ticaloosiile acestei vietii, fara numai cu moartea, precum si intr'alt loc zice : «moartea este odihna omului». Dar stau de ma mir, pentru ce nu zice pre moartea am chemat-o sa-mi fie man-tuire, ci zice pre moartea am chemat-o sa-mi fie tata?

CELE TREI NASTERI.

Ascultati, iubirii mei, socoteala si invatatura cea crestineasca, au cunoscut si au priceput, cum ca este la fieștecare creștin trei nașteri: una trupească și alta sufletească și alta mântuitoare. Deci nașterea cea trupească este aceea ce să naște neștiut-trupește, din tată și din mamă, precum o vedem aceasta totdeauna, nu numai la oameni, ci și la dobitoace, și pentru aceasta să numește naștere trupească, precum zice și Domnul Hristos : «că ce e născut din trup, trup este». A doua naștere este cea duhovnicească și nu este la toți oamenii, ci numai la cei ce s'au născut duhovnicește din baia sfântului botez, pentru care iarăși acestaș Hristos zice cătră ucenicul cel ascuns, cătră Nicodim : «de nu să va naște neștine din apă și din duh, nu va putea să intre întru împărăția ceriului».

---

¹)ingropare

²)mort

Iar a treia naștere ce am zis că este mântuitoare, este aceasta ce zice dreptul Iov : cum că este tată moartea, pentru căci că, precum la nașterea cea dintâi trupească, născându-să omul iese dintru întunecatele închisori ale pântecului maicii sale și vede strălucita lumina soarelui, și precum la a doua naștere a baiei cei duhovnicești a sfântului botez iese omul dintru întunericul necredinții și vine la lumina cunoștinții de Dumnezeu, strălucindu-se și luminându-se dintru lumina cea cu trei străluciri a Sfintei Troițe ; într'acestaș chip și la nașterea cea de a treia, care este mântuitoare, să naște sufletul omului și iese dintru întunericul și tina trupului, ca dintr'o pușcărie întunecată și merge să vadă lumina cea strălucitoare și slava cea fericită a vieții cei deapănarea. Această naștere a man-tuirii pohtă să vadă și prorocul David și pentru aceasta zicea: «scoate, Doamne, din temniță sufletul meu ca sa mar-turiseasca numele tau». Asijderea și fericitul Pavel zicea « pohtesc să mă sloboz din trupul acesta și să fiu împreunat cu Hristos». Această naștere este a treia cu mult mai buna si mai de folos decât celelalte, pentru căci nașterea cea tru-pească să numește naștere întunecată, iar nașterea cea duhovnicească a sfântului botez să numește luminata, si pentru aceasta sfântul botez să zice luminare, și cei botezați sa nu-mesc luminați. Iar a treia naștere a morții, carele este mantuitoare , este far de greșală și fără de primejdie la omul cel credincios si drept, căci nu poate să mai păcătuasca după moarte.

Drept aceea alergăm toți credincioșii și mergem împreună cu prieteni noștri și cu rudeniile, petrecandu-i, până la groapa (sau beserică), cu adunare de preoți cucernici, cu multime de creștini credincioși, cu cântări sfinte, cu faclii aprinse si cu tămâieri și cu toate alte slavoslovii și podoabe luminate.

Dintr'aceasta nastere s-au nascut astazi si sufletul cel curat acestui fericit frate (.....1) ce au murit; si de vreme ce si-au dat obsteasca datorie dupa randuiala cea crestineasca, si-l petrecem la groapă și să desparte de noi dintr-aceasta vieța, pre carele nădăjduim și noi sa-l avem in cealalta vieata, trebuiește să-i dăm cu toți o iertăciune, și ma rog sa zicern cu toți din tot sufletul vostru: Dumnezeu sa-l ierte. De vreme ce au viețuit ca un om și au petrecut cu noi, intr-aceasta lume poate că va fi amărît, sau va fi scârbit pre cineva, sau cu cuvântul, sau cu fapta, și pentru aceasta sa-i, zicem cu toți: Dumnezeu sa-l ierte. Și pentru ca să putem castiga si noi după moarte această plată a iertăciunii de la cei vii, pentru aceasta să zicem și a treia oară: Dumnezeu sa-l ierte, și pre noi să ne miluească, ca un bun și iubitoriu de oameni, amin.

---

¹)loc lăsat de scriitor, ca sa pună numele mortului la îngroparea căruia s'ar rosti cuvântarea.

II. CUVANT DE INVATATURA IARA LA PRESTAVIREA¹ OMULUI

ntristat, jalnic și amar să vede a fi răspunsul morții la om, de vreme ce Dumnezeu pre strămoșul nostru Adam, pentru păcatul neascultării l-au osândit spre moarte, zicându-i: «pământ ești, și în pământ vei merge». Inșă de va sta neștine să ia seama cu tot dinadinsul socoteala aceei osânde și sfârșitul acelui răspuns a lui Dumnezeu, nu o va afla să fie muncă și pedeapsă, ci mare facere de bine și mare dobândă: pentru căci de n'ar fi hotărit Dumnezeu moartea la om, era să să facă răutatea nemoartă și păcatul necurmat, și pentru aceasta zice Sfânta Scriptură: «și acum ca nu cumva să întinză mâna sa și va lua din lemnul ²) vieții, și va mânca și va trai în veci».

Priceput-ați pricina, cum că după ce au mâncat din lemnul cunoștinții și au căzut în păcatul neascultării, l-au oprit Dumnezeu să nu care cumva să mănânce și din lemnul vieții și va trăi în veci, și să să facă răutatea nemoartă, și va semăna omul cu păcatul fără de moarte ; și apoi ce altă nevoie mai rea și mai cumplită ar fi putut fi la ticălosul om decât aceasta? Drept aceea dar mare folos și mare dar și milostivnică vindecare s'au dat omului dela Dumnezeu, ca sa moară și să strice acest trup al păcatului, și să învieze la învierea cea de obște alt trup duhovnicesc, fără de strică-ciune, și fără de moarte; că mare dobândă să face omului moartea, după cum zice și Sfântul Grigorie bogoslovul: «ca sa taie păcatul, pentruca să nu rămâie răutatea nemoarta, și sa face munca milostivire și iubire de oameni». Pentru aceasta (s-au zis în Scriptură): «pământ ești și în pământ vei merge». Pentru aceasta l-au scos Domnul Dumnezeu din raiu, să lucreze pământul, dintru care s'au luat. Pentru aceasta i-au zis: «intru sudoarea fetii tale vei mânca pâinea ta, pana ce te vei întoarce în pământul dintru carele te-ai luat». Pentru aceasta s'au invălit cu foi de smochin. Pentru aceasta sau îmbrăcat cu îmbrăcăminte de piei, care îmbrăcăminte nu este alta, după cum zice iarăși sfântul Grigorie, fără numai pentru acest trup gras și muritoriu.

---

¹)moartea. ²) pomul.

Drept aceea acest trup gras, o ! iubiți ascultători, ca un trup al păcatului l-au desbracat astăzi și l-au aruncat la pa-mant, ca o haină veche și stricăta și acest fericit răposat fratele nostru (.....1); s'au desbrăcat zic de trupul acesta, pentruca să să îmbrace cu altul fără de stricăciune, au, lăsat lăcașul cel pământesc, pentruca să câștige alt lăcaș în ceriuri, precum mărturisește fericitul Pavel, zicând: pentruca știm ca de să va surpă (strica) casa noastră cea pă-mântească a trupului, avem zidire dela Dumnezeu casă ve-snică în ceriuri, nefăcută de mână». Și de vreme ce petrecem fericitul lui suflet în mâinile lui Dumnezeu, cu adunare de preoti cucernici, cu mulțime de creștini credincioși, cu cantari sfinte cu făclii aprinse, și cu tămâieri și cu toate alte slavos-lovii și podoabe luminate; și de vreme ce au dat obșteasca datorie după rânduiala cea creștinească, și-l petrecem la groapa și să desparte dintru această vieată, pre carele nădăjduim și noi să-l vedem în cealaltă vieată, trebuiește să-i dăm cu toți o iertăciune, și mă rog să zicem cu toți din tot sufletul; Dumnezeu să-l ierte. De vreme ce au viețuit ca un om și au petrecut cu noi într'această lume, poate că va fi amărit, sau va fi scârbit pre cineva, sau cu cuvântul, sau cu fapta, și pentru aceasta iar să-i zicem cu toți: «Dumnezeu să-l ierte» căci această călătorie este să o facem cu toți. Și pentruca sa putem câștiga și noi după moarte această plată a iertăciunii dela acei vii, pentru aceasta să zicem și a treia oară : Dumnezeu să-l ierte, și pre noi să ne miluească, ca un bun și iubitoriu de oameni.

---

¹) loc lăsat de scriitor, ca sa pună numele mortului la îngroparea căruia s'ar rosti cuvântarea.

III. CUVANT DE INVATATURA ASUPRA OMULUI MORT

u plângeți, că n'au murit, ci doarme», așa au zis Fiul lui Dumnezeu, când au văzut moartă în pat pre fata lui Iair. mai marele Sinagogului; și așa zic și eu către înțeleptia voastră blagosloviților ascultători, și către dumneata (cuta rele 1) și către celelalte iubite rudeni, cari cu tânguiri și cu lacrimi vă întristați pentru aceasta de bun neam și cinstita cocoana, care s-au odihnit în Domnul: «nu plângeți, ca n-au murit, ci doarme». Fericitul ei sfârșit este adormire, iar nu moarte. Drept aceea nu cere dela voi lacrimi, mici pohteste suspinuri, nu primește întristăciune, nici plângere. Vrednice, de plâns sunt limbile, limbile cele păgâne, ca n-au credința Jidovii că n'au botez, ereticii că sunt despartiti de brațele besericii; pentruca aceștia adevărat mor, aceștia iau vecinica moarte, precum zice fericitul Pavel la al 7 cap către Romani: «ca cel ce au murit, păcatului au murit odata». Iar o cocoana creștinească ca aceasta, ce s'au născut în baia Sfantului Botez, ce au supt laptele credinții, ce s'au hranit în casa învățaturii dumnezeescului dar, ce s'au întemeiat cu putere cinstitelor Taine, ce era îngădită cu bunătăți, cu faceri de bine, cu lucruri plăcute lui Dumnezeu, una ca aceasta adevărat n'au murit, ci doarme. Așa ni-o adeverează nemincinoasa gura lui Hristos la Sfânta Evanghelie: «cela ce crede întru mine, nu va muri în veci»; și de vreme ce credinciosul ÎMI moare, este lucru adevărat că sfârșitul lui nu este moarto, ci adormire, o mărturisește marele Vasilie la cuvântul ce face asupra morții: «moartea dreptilor este (zice) adormire»; și iarăși la molitvele Rusaliilor: «că nu este, Doamne, moarte robilor tăi, când ieșim noi din trup, și venim la tine, Dumnezeul nostru; ci schimbarea dintr'acelea mai cu grijă la ele mai vesele, și la odihnă, și la bucurie». Și adevărat cât este de dulce această adormire și cu cât este mai dorită decât adormirea cea firească de toate zilele. La adormirea cei firească rămâne omul fără de simțire, nu vede, nu aude, im cunoaște, să uită pre sine, uită pre fiii lui, pre rudeni, pre prieteni, rămâne lipsit de toate răsfătările vieții și de luminii acestei lumi; iar la adormirea aceasta de pre urmă, o! cât sa bucură, cât să răsfată și cât înviază; în loc de a-și pierde lumina, își deschide mai vârtos ușa ceriului și a luminii cei adevărate, o zice Isaia la al nouălea cap: «celor ce locuesc în locul și umbra morții, lumina îi va lumina pre ei»; în loc de a să lipsi de răsfătări și de bogății, câștigă frumu-setele, carele pot singure să sature toate pohtele lui; o adeverează la psalmul 17: «sătura-mă-voiu, când mi să va arată mărirea ta»: în loc de a rămânea de cunoștința rudeniilor și a prietenilor întru strălucirile luminii cei neapropiate, vede în toate zilele pre părinți și pre fii și orice alt au avut dorit în lume; o mărturisește marele Pavel către Corinteni în 13 capete: «acum cunosc din parte; iar atuncea voiu cunoaște, precum și cunoscut sunt». Și de vreme ce aici după adormirea cea firească să întoarce iară omul la ostenele, la scârbe, la supărări, la patimi; acolo după adormirea cea de pre urmă, care o numim noi a morții, trece din scârbe, la bucurie; din stricăciune, întru nestricăciune; din orașul lăcrărilor, la locul veseliei; din turburarea vieții, la adăpostirea cea lină a mântuirii; din patimile Egiptului, în pământul cel fericit al făgă-duinții; din robia lumii, la mântuirea ceriului; din petrecanie, omenească, în ceata fericitorilor îngeri; și cealaltă nenorocire este mai mare decât aceasta; ce altă adormire mai dorita decat adormirea morții. Drept aceea zice și Duhul Sfant la Eclesiastul în 7 capete: mai bună e ziua morții, decât ziua nasterii; că nașterea este începutul durerilor, iar moartea este începutul vieții cei fericite. Drept aceea zic iară: «nu plângeți, că n'au murit, ci doarme».

---

¹⁾ soțul moartei.

Și cu mine împreună va zice și cel cu rostul de aur Ioan: «să cuvine la moarte să ne bucurăm, iară să nu plângem; și pricina este, zice sfântul, de va fi tânăr, s'au mântuit curând din mijlocul relelor iar de va fi bătrân, aceea ce i să părea mai dorită a fi, cu sațiu luându-1 s'au dus». Și noi să nu vărsăm lacrimi niciodată, când ruda și prietenii dorm, ci mai vârtos (să ne) liniștim, tăcem și ne nevoim ca să nu-i dăm vreo supărare macar cum că știm că adormirea este moarte trecătoare, sfârșitul a unei zile, precum zice dumnezeescul Zlataust. «dară pentru ce să vărsăm pentru cei morți lacrimi, pentru ce să ne întristăm de sfârșitul vieții fraților noștri, ce să odihnesc în Domnul, ce să veselesc în slava cerească, ce locuiesc în locașurile celor vii?» Adevărat moartea, ca o nemilostiva ce este au secerat fără de vreme pre această floare aleasă și au răpit prea timpurie podoaba și frumusețea neamului omenesc. Iar pentru aceasta nici lacrimile sunt cu cale, nici întristarea cu dreptate; că precum este mai norocit corabierul acela pre carele vântul cel mare îl aduce în graba la liniste decât acela ce cu mare liniște, fără de vânt, călătorie, așa mai fericit este și acela ce fără vreme de moarte grabnică să mută la liniștea dumnezeieștii fericiri. Zice inte-leptul Solomon: «sfârșindu-să peste puțin, au împlinit ani mulți; că plăcut era Domnului sufletului lui».

Au stătut cu bună mulțumită la Dumnezeu și sufletul acest, cinstite cocoane, pentru multa ei credință, pentru bunătățile ei cele creștinești pentru curățenia cea fără de asemănare, pentru cuceria cea mare la cele dumnezeiești.

Drept aceea s-au sfârșit preste puțin, pentruca să câștige rodirile lucrurilor ei, celor plăcute lui Dumnezeu, sau să zică mai bine, s'au săvârșit, pentruca să câștige zilele ei și să-și facă viețată vecinică. O pasăre, ce să numește finix, de ce să savârșeste fără de vreme, de aceea mai mult își adaugă zilele vieții lui pentruca moartea îi înoeste viețată și-i dăruiește ani mai mulți.

Deci această cocoană, de ar fi murit pentruca să sa-vârșească, ar fi fost vrednic de plâns sfârșitul ei, pentru ca s'ar fi pierdut un chip minunat ca acesta, al darurilor și al bunătăților. Dar de vreme ce s'au săvârșit, pentruca să trăească în veci, pentruca să se bucure împreună cu îngerii, pentruca să nască de a doua oară în ceriu ca finixul, ce trebuie lacrimile? Să cuvine (zice fericitul Pavel) acest trup stricacios să să îmbrace cu nestricăciune, și acest muritoriu să să îmbrace cu nemurirea. Înceteze drept aceea jalea, sfâr-șască-se întristăciunea: «că n'au murit, ci doarme». Si precum zicea apostolii cătră Hristos pentru Lazăr, așa zică și eu pentru dânsa: de au adormit, mântui-să-va, va așeză fără de nici un prepus marele Dumnezeu sufletul ei cel creștinesc în sânul lui Avraam și al lui Isaia și al lui Iacov, în lăcașurile celor vii, în corturile celor drepti, unde strălucește lumina cea deapă rurea a dumnezeieștii lui măriri. Și de vreme ce între celelalte faceri de bine, sunt folositoare cererile Sfintei beserici și rugăciunile celor credincioși, pentruca să câștige fieștecare creștin fericirea cea neschimbată, pentru aceasta vă pohtesc pre toți, prea sfințiților arhieriei, cuvioșilor ieromonași și cucernicilor preoți, cinstiților boieri și pre tot norodul ce va aflați de față, să ziceți cu un glas și cu o inimă toți deodată: Dumnezeu să o ierte și să o ferească, pentruca să să învrednicească și ea și noi toți (când va fi voia lui Dumnezeu), să ne veselim împreună întru împărăția ceriului, unde este viețată fără de moarte și mărire nedespărțită și bucurie stătătoare, amin.

IV . INVATATURA CAND SA FACE PARASTAS

Un lucru preste fire văz în Sfânta Scriptură la a doua carte a împăraților în 12 capete, și foarte mă face de ma minunez. împăratului David i-au fost bolnavit copilul cel dintaiu ce avea din Virsavia, și pentru căci să afla în nevoia morții era pururea trist și mâhnit, și nici manca, nici bea, nici putea nimenia să-l mângâie.

Iar după ce au murit, zice Sfânta Scriptură, îndată s'au spălat și s'au uns cu mirosoare și s'au îmbrăcat în haine luminate și mergând în casa Domnului, au dat mulțăminta lui Dumnezeu și ieșind afară s'au ospatat și s'au veselit. De care lucru stau de mă mir, cum putu fi aceasta. Că până era viu și bolnav, plangea și să intrista, și după ce au murit, s'au veselit. Răspunsul acesta ni-l da însuși David: până era, zice, bolnav, mi sa cuvenia a mă mâhnesc pentru el, căci aveam nadejde ca mi-l va lăsa Dumnezeu; iar de vreme ce au murit, apoi nu pocu sa-l întorc; ci-mi caută¹⁾ mie a merge după el; și pentru aceea ma bucur că s'au odihnit în Domnul și s'au mântuit de grijile lumii.

Drept aceea zic și eu către dumneata cutarea și către celelalte iubite rudeni; să încetați întristarea și parasiti, lacrimile de vreme ce s'au odihnit în Domnul această cinstita cocoană²⁾, ce să pomenește astăzi; căci lacrimile și întrista ciunile nu dau nici un folos morților, nici pot să-i întoarca din viața cea vecinică, nici să-i scoată din gropi. Și pentru aceea au pus lege dumnezeieștii apostoli, să nu plângeți pre morți, ci să-i pomenești la înfricoșatele taine, și să facem milostenie și alte faceri de bine pentru ei; căci este placut înaintea lui Dumnezeu, și li să face mare folos, și aduc multă dobândă și mântuirea sufletelor. Precum adeverează sfântul Dionisie Ariopaghitul la cuvântul ce face asupra morții rugăciunile, zice, ce să fac la sfintele jertvelnice, sunt de folos nu numai celor vii, ci mai vârtos celor morți. Și pentru aceea și sfânta biserică să roagă neîncetat bunătații lui Dumnezeu, să lase toate greșalele celui mort pentru neputința omenească și să-l odihnească în locul celor vii, în sânul lui Avraam, și al lui Isaac, și al lui Iacov, de unde lipsește toată durerea, grija și suspinarea și să nu să uite puterea lui Dumnezeu, să lase toate greșalele celui mort pentru neputința omenească și să-l odihnească în locul celor vii în sânul lui Iacov, de unde lipsește toată durerea, grija și suspinarea și să nu să uite puterea lui Dumnezeu, pentru multa și nespusa a lui bunătați, spurcăciunilor ce s'au făcut de cel mort pentru neputința omenească; de vreme ce nu este nimenia curat de spurcăciuni, după cum este zis. Și de vreme ce și aceasta cinstita cocoană, ce să pomenește astăzi, cu cuvinoasă slujba bisericească, au viețuit în lume ca un om, să roagă, prin mijlocul meu, tuturor câți vă aflați de față, ca ce va fi greșii înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor, să ziceți toți cu un glas și cu o inimă: Dumnezeu să o ierte, pentru ca sa ne învrednicim și noi a lua această iertăciune după pretrecania noastră, amin.

---

¹⁾trebuie

²⁾copilă.

BIBLIOGRAFIE:

Predici – Sfantul Antim Ivireanu , Bucuresti 1915, Insitutul de arte grafice si editura Minerva

CUPRINS:

I. Cuvant de invatatura la progrebania omului prestavit.....	3
II. Cuvant de invatatura iara la prestavirea omului.....	5
III. Cuvant de invatatura asupra omului mort.....	7
IV. Invatatura cand se face parastas.....	9

